

Forslag til Inatsisartut beslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en undersøgelse, hvori mulighederne for etableringen af et monitorerings-og varslingsystem af fjeldskred kortlægges. Undersøgelsen skal indeholde en vurdering af potentielle monitorerings-og varslingsystemer, den vurderede effekt på sikkerheden af deres etablering og de økonomiske udgifter forbundet med etableringen. Særligt skal en mulig etablering i Illorsuit indgå. Undersøgelsen skal forelægges Inatsisartut senest under EM2021.

(Siumuts medlemmer af Inatsisartut)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en undersøgelse, som afdækker mulighederne for en genåbning af Illorsuit og Nuugaatsiaq. Undersøgelsen skal herunder, men ikke udelukkende, forholde sig til etableringen af et monitorerings-og varslingsystem, som en måde at sikre en genåbning af Illorsuit og Nuugaatsiaq på. Undersøgelsen skal tage udgangspunkt i resultaterne fra de igangværende screeningsundersøgelser, som GEUS foretager, når disse forelægger.

(Medlem af Inatsisartut, Múte Bourup Egede, Inuit Ataqatigiit)

Vi skal hermed fra Partii Naleraq fremlægge vore bemærkninger til Siumut medlemmerne af Inatsisartuts forslag, samt medlem af Inatsisartut, Mute Bourup Egede, Inuit Ataqatigiits forslag som er slået sammen under et punkt.

I den nordlige del af Grønland i Karratfjorden hvor der den 17. Juni 2017 skete en Tsunami flodbølge som følge af et fjeldskred, fik vi alle i forbindelse med ulykken følelsesmæssigt et stort chock, hvor vi alle blev skræmt og forskrækkede og det sker stadig, at vi får tilbagefald i det der må betegnes et traume.

Vi vil gerne fra Partii Naleraq takke for begge beslutningsforslag.

Med hensyn til Illorsuits og Nuugaatsiats fremtid og muligheden for at etablere potentielle monitorerings- og varslingsystemer, så har vi fra Partii Naleraq allerede haft punktet oppe og vende, hvor vi pegede på de systemer der bruges i Norge, så det er med god grund at vi sagtens kan genkende de ting der peges på i forbindelse med monitorerings- og varslingsystemer, som vil kunne medvirke til at genåbne Nuugaatsiaq og Illorsuit og som man beder om at få undersøgt.

Efter at der i Nuugaatsiaq og Illorsuit i 2017 havde været tsunami-flodbølge og man affolkede bygderne, har den politiske diskussion hele tiden gået ud på en genåbning, Naalakkersuisuts holdning har dog indtil nu været stor bekymring for en genåbning som de på ingen måder anbefaler. Når man derfor kigger disse forslag lidt igennem og GEUS undersøgelse som har været forsinket grundet coronasituationen, så har det ifølge GEUS betydet, at man tidligst i 2022 vil kunne færdiggøre undersøgelserne, så når man sammenholder disse forslag med Naalakkersuisuts og indbyggernes ønsker og udmeldinger så ser det ikke ud til, at man vil kunne foretage en genåbning i den nærmeste fremtid. Virkningen af fjeldskredet i 2017 og den efterfølgende tsunami-bølge har været voldsom og undersøgelserne der er foretaget med estimater viser, at bølgerne har været op til 90 meter høje i starten og, at bølgerne endda kan have været endnu højere lige da fjeldskrevet ramt vandet første gang.

Skal vi sammeligne med lignende tilfælde, så var der i Japan jordskælv der forårsagede kæmpe katastrofe hvor bølgerne blev målt til at være 40 meter høje.

I Karratfjorden var tsunamieffekten så voldsom, at bølgerne var lige så store som fodboldbaner der blev sendt afsted i løbet af 1 sekund og indenfor kun 5 minutter var bølgerne nået frem til Nuugaatsiaq. På den baggrund må man derfor konstatere, at selvom man etablerer monitorerings- og varslingsystemer, så vil disse ikke have nogen effekt overfor Nuugaatsiaq der ikke vil nå at kunne blive varskoet.

Ser man desuden på ødelæggelsen af husene så man seriøst og meget grundigt få vurderet om det er realistisk bare lige at kunne genåbne Nuugaatsiaq, vi kan dog fra Partii Naleraq sagtens forstå og sætte os ind i de tidligere beboere fra Nuugatsiaq og hvorfor de reagerer som de gør, ligesom vi mener, at vi må undersøge hvad de der har boet i Nuugaatsiaq egentlig mener, før vi begynder at bestemme alting henover hovedet på dem.

Man kan samtidig mene, at de stejle fjeldsider der er i Karratfjorden har 3 steder der kan falde ned i havet hvert øjeblik og der er kun 35 km til Nuugaatsiaq og derfor må man nok mene, at der er grund til at være bekymret.

Vi ved således ikke hvornår der igen bliver fjeldskred, og selvom det ser ud til at være farligt og de verdensomspændende klimaforandringer samtidig medfører, at klimaet opvarmes og at det regner endnu mere end nogensinde, hvorfor man ellers godt kan forvente at der igen vil ske et fjeldskred.

Undersøgelserne viser at omfattende fjeldskred herhjemme har et omfang på ca. 250 tidligere tilfælde men, at nogle af fjeldskredene er sket for rigtig mange år siden, ja endda at det er op til 1000 år siden der sidst var fjeldskred.

Der forefindes således cirka 200 fjelde der umiddelbart kan risikere at foranledige fjeldskred i og deraf er der 18 steder der er virkelig bekymrende og som kan være særdeles farlige på grund af deres placering.

De 18 steder der således er potentielt farlige kan på grundlag af fremtidige scenarier deles i 3 kategorier, kategori 1, 2 og 3 og Karratfjorden henhører her under alle 3 hvoraf en eller to er toere eller treere i deres kategori.

Vi kan fra Partii Naleraq kun bakke op om forslagsstillernes forslag hvis man går ind i et tæt samarbejde med befolkningen og får afdækket alt på den mest seriøse måde, og det skyldes, at muligheden for at etablere et monitorerings- og varslingsystem for Nuugatsiaq samt den lave havdybde, der forårsager kæmpebølger tilsammen er bekymrende nok til, at befolkningen skal vide i detaljer hvad de går ind til her.

Med hensyn til Illorsuit er vi fra Partii Naleraq af en helt anden mening selvom rådgiverne fra GEUS's forslag viser at også Illorsuit er i farezonen.

Man har fra GEUS ikke fyldestgørende viden omkring havbunden og dybderne lige ud for kysten og man kan derfor ikke komme med brugbare forslag, hvilket vi er forstående for fra Partii Naleraq samtidig med, at vi mener, at Illorsuit er et helt andet sted i denne sammenhæng.

Hvis der kommer et nyt fjeldskred i Karratfjorden, så er der tale om en afstand på 60-65 kilometer før en Tsunami-bølge rammer Illorsuit og det betyder, at man har regnet sig frem til, at der vil gå cirka 12-13 minutter.

Men da der sidste gang i 2017 var en Tsunami-bølge blev Illorsuit ikke ramt særlig meget og desuden skete der ingen skade på huse eller bygninger.

Derfor kan vi fra Partii Naleraq slet ikke forstå hvorfor, at man har medregnet Illorsuit som et stort risikområde.

På den baggrund beder vi Naalakkersuisut om hurtigst muligt, at arbejde for, at borgerne fra Illorsuit kommer hjem.

Indbyggerne deroppefra der gerne vil hjem igen, har slået sig sammen i en forening der har fremlagt deres synspunkter overfor Naalakkersuisut og Inatsisartut og partierne, og de rykker for svar på, hvorfor det skal tage så lang tid at komme hjem igen.

Deres huse forfalder nu og det er på høje tide, at man planlægger deres hjemrejse, idet vi mener, at det er alt for sent, at skulle vente helt til 2022.

Butikken, fabrikken skal genåbnes og det skal planlægges hurtigst muligt.

Desuden skal man have foretaget de dybdemålinger af havbunden der mangler, ligesom, at monitorerings- og varslingsystemer skal undersøges hurtigst muligt så de kan flytte hjem igen.

Med disse bemærkninger fra Partii Naleraq, så er vi enige med forslagsstillerne i, at der bør foretages grundige undersøgelser med hensyn til Nuugaatsiaq.

Vi opfordrer fra Partii Naleraq til, at man i udvalget hurtigst muligt får undersøgt anvendelige metoder således, at beboerne fra Illorsuit hurtigst muligt kan vende hjem.

Med disse bemærkninger fra Partii Naleraq henviser vi forslagene til det respektive udvalg.

Tak